

# VAN ZWALUWSTAART NAAR APENSTAART

A. de Jong, J. Campo, M. Prins, R. Vertegaal, H. Westra, J. Wijma, E. Koopman, J. Piersma, J. Zeilstra, R. Baljon\*

**Op 4 en 5 november jongstleden vond het negende WCS Wondcongres plaats in de Jaarbeurs te Utrecht. Het congres kreeg als thema mee: "Van zwaluwstaart naar apenstaart". Met meer dan 2000 deelnemers (ruim 500 meer dan het congres van 2001) en op basis van de voorlopige evaluaties kan het congres een succes genoemd worden. Middels dit artikel wordt een impressie gegeven over de twee congresdagen.**

Na een late briefing op maandagavond zit het bestuur dinsdagmorgen om 5.30 uur aan het ontbijt, in gezonde spanning over het verloop van de komende twee dagen. Op naar de Jaarbeurs om de industrie, deelnemers en sprekers te ontvangen en de ontvangstbalie en zalen in te richten. De stand die veel bezoekers moet aantrekken wordt opgebouwd op een centrale positie. Ondanks dat er rond deze tijd diverse andere congressen zijn georganiseerd, zijn er weer meer inschrijvingen dan voorgaande jaren. Per dag zijn er bovendien 100 leerlingen uitgenodigd, voor velen hun eerste congres, om kosteloos te participeren en kennis te kunnen maken met dit specifieke veld in de zorg. Daarnaast zijn de sponsors zeer goed vertegenwoordigd. De voorzitter, de heer Baljon, opent het congres. Vervolgens zorgt Prof. Dr. J.T.H. van Kalem, alias Jan (Kortie), voor een spetterende opening voor een volle, zeer enthousiast meezingende zaal. Hierna volgt een korte pauze waarin de stands van de aanwezige industrie, voorzien van vele producten en cadeautjes, zeer goed worden bezocht. De dag wordt vervolgd met parallelsessies. In de sessie Chirurgische Wond gaan de presentaties over richtlijnen over hygiëne binnen het ziekenhuis, over de preventie van postoperatieve wondinfecties en over het uitvoeren van goede wondbed preparatie. De middag staat vervolgens in het teken van allerlei beestjes. Er is een boeiend verhaal over hoe producten van beestjes uit de tropen gebruikt kunnen worden om wondgenezing te bevorderen, over bijen en honing en tot slot over het gebruik van maden in necrotische wonden. De sessies Oncologische Wonden en

Ulcera bestaan op beide dagen uit hetzelfde programma. Onderwerpen zijn de behandeling van pijn, lymfoedeem en oncologische ulcera. De deelnemers worden vervolgens ingedeeld in groepen en rouleren langs verschillende workshops. Therapeutic Touch wordt met veel enthousiasme onder een heerlijke wieroekgeur besproken. Lotuspatiënten in pyjama met perfect geschminkte maligne tumoren worden op een interactieve manier behandeld en er wordt een video over ontspanningstechnieken getoond, waarna er ruimte voor discussie is. Ook wordt er uitleg gegeven over de diverse producten en word in een met massagetafels ingerichte zaal instructie gegeven over lymfoedeemtherapie, waarna er gelegenheid is om handgrepen te oefenen. Samenvattend is dit een geslaagde interactieve sessie. Ook de sessies over Ulcus Cruris zijn druk bezocht. De belangstelling voor de onderwerpen is groot: op beide dagen is de zaal tot op de laatste stoel bezet. Diverse onderwerpen komen aan de orde, variërend van Teledermatologie tot de zorg bij dak- en thuislozen. Uit een van de presentaties blijkt dat Ulcus Cruris een negatief effect heeft op de kwaliteit van leven van patiënten. Veel patiënten geven aan dat hun pijn vaak niet afdoende wordt behandeld. Zij voelen zich gefrustreerd, machteloos, onzeker, bezorgd, maar ook boos of angstig en generen zich omdat de wond stinkt of omdat men de zwachtels en de schoenen lelijk vindt staan. Veel aandachtspunten waaraan verpleegkundigen in de thuiszorg of op een polikliniek aandacht zouden kunnen besteden. Een blik op de problemen die oedeem kan opleve-

ren in een onderbeen en hoe dat adequaat behandeld dient te worden is verhelderend. De sessie bevat ook een praktijkonderdeel om theorie en praktijk te integreren. Aan de orde komen het creëren van de juiste voorwaarden in het wondbed om wondgenezing plaats te laten vinden en het demonstreren van verschillende compressietechnieken om oedeem in het onderbeen te mobiliseren. Al met al is het een zeer afwisselende sessie met veel belangstellenden. De parallelsessie over Brandwonden staat de eerste dag in het teken van de kindzorg. Na lezingen over de wondverzorging bij kinderen, het hoofd als donorplaats, kindermishandeling en pijn en angst bij kinderen, wordt er ook aandacht besteed aan de rol van internet bij de opvang en behandeling van kinderen. Bij deze sessie doen de deelnemers interactief mee door met behulp van lotusslachtoffers verschillende verbandwisseltechnieken door te



Dick van Duijn krijgt van Taante een presentje

nemen. Daarbij blijkt dat er meerdere wegen naar Rome leiden. Het laatste onderdeel is een zaaldiscussie waar een casus en diverse stellingen aan bod komen. Een forum van deskundigen ondersteunt deze discussie. Veel deelnemers bezoeken de verschillende Decubitus sessies. Voor de eerste keer kan er gekozen worden tussen het volgen van lezingen of het bijwonen van praktische workshops. De voorzitters van de sessies begeleiden de sprekers en deelnemers op een prima wijze en zorgen voor een strakke tijdsplanning, zodat er voldoende tijd is om de stands van de firma's te kunnen bezoeken. Er is een gevarieerd programma samengesteld. Op 4 november is er een programma met lezingen in de Beatrixzaal. De lezingen variëren van onderwerpen gericht op decubitus bij kinderen, het gebruik van de richtlijn decubitus in verpleeghuizen, het gebruik van voedingssupplementen, tot onderzoek naar de risicoscorelijst. Aan het eind van de dag worden workshops gehouden met betrekking tot de behandeling van decubituswonden aan de hand van casuïstiek. Deelnemers zijn enthousiast en de geplande 50 minuten vliegen om. Parallel aan deze lezingen is er een expertsessie waarbij de aandacht vooral gericht is op projecten omtrent decubitus die verdieping geven en tot discussie uitnodigen. De dag wordt afgesloten met een druk bezochte borrel. Op de tweede dag wordt gelijk gestart met de parallelsessies. De parallelsessie Stoma heeft een gevarieerd programma. Meer dan 100 congresgangers luisteren naar een voordracht over het gebruik van digitale techniek binnen de gezondheidszorg en over het gebruik van het Stomanet, gevolgd door de behandeling van perianale wonden na rectumamputaties en de nieuwe ontwikkelingen om ileostoma's op te heffen onder lokaal anesthesie. Deze boeiende middag wordt afgesloten met een verhaal over indrukken die zijn opgedaan in verschillende buitenlandse ziekenhuizen. Het is duidelijk merkbaar dat de belangstelling voor informatie over de Diabetische Voet aan het toemen is. Gedurende de twee dagen

zijn de sessies dan ook druk bezocht en zijn de zalen vol. Oorzaak, incidentie en gevolg van de diabetische voet en een verpleegkundige visie komen in een duidelijk overzicht aan de orde. Het belang van preventie en van het regelmatig 'scannen' van de voet wordt eveneens duidelijk gemaakt. Door neuropathie en visus problemen voelt en ziet de patient niet dat er sprake is van drukpunten en eeltvorming waaruit ulcera kunnen ontstaan. De voet verandert van stand en zakt in. Onmisbaar in de behandeling zijn de orthopedische schoenen. Er volgt een workshop over hoe een ulcus, zeker wanneer een orthopedische schoen niet binnen korte tijd te maken valt, is te ontlasten. Tot slot komt de rol van de diabetes verpleegkundige aan de orde. Met name het op peil houden van een goede Hb1Ac waarde, het geven van informatie over diabetes mellitus en het signaleren van veranderingen van de voet behoren tot het taakgebied.

De commissie Internet heeft voor het eerst een eigen parallelsessie. Deze wordt gecombineerd met de vrije voordrachten. De sessie blijkt goed te zijn voor vijftig bezoekers, die een gevarieerd programma krijgen aangeboden. Er wordt gestart met de klinische evaluatie van een nieuw wondverband, een onderzoek naar pijnlijke wonden in de praktijk en de ontwikkeling van post traumatisch stress symptomen bij brandwondpatiënten als gevolg van pijn, trauma en totaal verbrand lichaamsoppervlak. Er wordt literatuuronderzoek gepresenteerd naar het effect van vacuümtherapie bij decubitus en er wordt gesproken over decubitusregistratie met behulp van een software programma. Na de lunch wordt het gebruik van een nieuw hydrocapilair wondverband geëvalueerd. De sessie eindigt met een visie op E-Learning.

De brandwondensessie gaat deze tweede dag over de zorg en behandeling van de oudere patiënt met brandwonden. Naast lezingen over die zorg en revalidatie wordt er ook gesproken over het belang van patiënteninformatie en een brandwondeninformatiesysteem. Ook nu weer een workshop met diverse ver-

bandtechnieken; de lotusslachtoffers laten zich van hun beste kant zien. De mensen uit de zaal participeren enthousiast in een serieuze discussie, die veel te snel moet stoppen. Op deze tweede dag heeft het Decubitus programma een wat ander karakter. Nu komen er onderwerpen aan bod over transmurale zorg, teleconsulting bij decubituswonden, bij- en nascholing, plastische chirurgie en de inzet van anti-decubitus systemen in een verpleeghuis. Parallel worden vervolgens weer workshops gehouden over o.a. voorlichting bij decubitus en het gebruik van een voedingschecklist. Terwijl de dag vordert, drijft de spanning weg en dan is het tijd voor de afsluiting. De voorzitter blik oprecht trots terug op een succesvol congres. Ondanks de wijzigingen in het programma door de Jaarbeurs is alles goed verlopen. Hij bedankt deelnemers, industrie, bestuur met partners en commissieleden voor hun enorme inzet. Hij wordt onderbroken door Taante die met een groot pak in haar hand de zaal binnenkomt om feest te vieren. In haar optreden bedankt ze alle verpleegkundigen en speciaal Jos Noyen, scheidend lid van de commissie oncologische wond en gedurende 20 jaar lid van de WCS. Het cadeau dat zij meebrengt is een symbolisch zelfzorgpakket. Als Jetty Mathurin overhandigt zij aan het einde van haar optreden een digitale camera aan het 1500 ste lid van de WCS. Met een verjaardagsborrel vanwege het 20 jarig bestaan wordt het congres afgesloten. Moe maar zeer voldaan en met veel plezier en gepaste trots kijkt het bestuur terug op dit geslaagde congres. Er zijn lovende woorden gesproken en er is gewezen op punten voor verbetering. Deze worden meegenomen naar de organisatie van het volgende congres. Het bestuur heeft voor deze toekomstige organisatie in ieder geval voldoende energie opgedaan. Op naar 8 en 9 november 2005! We hopen weer op uw komst.

**\* A. de Jong, J. Campo, M. Prins, R. Vertegaal, H. Westra, J. Wijma, E. Koopman, J. Piersma, J. Zeilstra, R. Baljon, allen bestuursleden WCS**